

Oponentský posudek bakalářské práce Kristýny Brunclíkové „Role obličejových výrazů v komunikaci šimpanze (Pan Troglodytes)“.

Předkládaná bakalářská práce řeší problematiku mimických výrazů šimpanze učenlivého a jejich funkce v sociálních interakcích. Autorka se okrajově zabývá také dalšími komunikačními signály, např. vokalizací, očním kontaktem. Práce se skládá z praktické a teoretické části, přičemž tématické rozpětí obou částí je vhodně vymezeno. Přehledné členění textu patří ke kladům studie. Trochu netradiční je předsunutí druhé kapitoly (Praktické části a metodologie) před část teoretickou, nicméně tato nestandardní struktura nijak nezhoršuje celkovou orientaci v textu.

Teoretická část je silnou stránkou práce. Autorka přehledně shrnuje dosavadní poznatky výzkumu komunikace šimpanzů, velkým přínosem je terminologické sjednocení veškerých mimických výrazů šimpanze a jejich obohacení o výrazy, které byly zaznamenány při vlastním pozorování. Velmi vhodné bylo zařazení nákresů a fotografií přímo k deskriptivním popisům výrazů. Vytknout by se dalo několik formálních nedostatků - u několika odkazů citovaných v textu není uvedena plná citace v seznamu literatury; přílohy na konci nejsou očíslovány, ačkoli je na ně v textu odkazováno jako na očíslované; seznam literatury není abecedně seřazen.

V praktické části je třeba vyzdvihnout zejména osobitý přístup k interpretaci zaznamenaných údajů. Autorka uvádí celou řadu kvalitativních komentářů k mimickým výrazům pozorovaných v jednotlivých skupinách šimpanzů, bere při interpretaci v úvahu různé faktory, přemýšlí v širších souvislostech a nespolehá se pouze na kvantitativně posbíraná data. Velké množství komentářů hledá vztah mezi výskytem mimických výrazů a hierarchií skupiny. V práci ale není jasné, jakým způsobem byla hierarchie u pozorovaných skupin zjišťována. V popisu metodiky je dále uvedeno, že kromě typu mimického výrazu byl zaznamenáván i kontext chování (str.11). V závěru je zároveň odkaz na „původní zdrojovou tabulku, která obsahuje popis celého kontextu výskytu výrazu“ (str.81). Veškeré tabulky však obsahují pouze frekvenční výskyty výrazů a data týkající se kontextu chování nejsou v textu prezentovány ani jiným způsobem.

Za hlavní nedostatek považuji, že v práci nejsou formulovány ani cíle práce jako celku, ani konkrétní cíle pozorování. Stejně tak zde nejsou formulovány žádné hypotézy, ačkoli se o tvorbě hypotéz autorka zmiňuje v metodické části (str.11).

Jako celkové hodnocení posuzované bakalářské práce navrhuji 26 bodů.